ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2016, čj. 39589/16/5100-31462-708633, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 5. 2017, čj. 15 Af 1/2017-45,

takto:

I. Kasační stížnost **se** v části, v níž se žalobce domáhal zrušení III. a IV. výroku usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 5. 2017, čj. 15 Af 1/2017-45, **odmítá**.

II. Kasační stížnost **se** v části, v níž se žalobce domáhal zrušení I. a II. výroku usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 5. 2017, čj. 15 Af 1/2017-45, **zamítá**.

III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným usnesením výrokem I. nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků, výrokem II. nevyhověl jeho návrhu na ustanovení zástupce a výrokem III. a IV. jej vyzval, aby do 5 dnů od doručení tohoto usnesení, popřípadě podá-li proti němu kasační stížnost do 5 dnů od

doručení rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, zaplatil soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti v záhlaví specifikovanému usnesení krajského soudu (dále jen „napadené usnesení“) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. Navrhl napadené usnesení v celém rozsahu zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[3] Stěžovatel měl za to, že v odůvodnění napadeného usnesení je „*hrubě a účelově zkreslen rozhodný skutkový i právní stav této věci [...] a to na základě domněnek senátu a jím uměle v rozporu s rozhodnými údaji konstruovaného skutkového i právního stavu, ke kterému se žalobce neměl možnost ani jakkoliv vyjádřit*“. Byl přesvědčený o tom, že jeho návrh na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce byl důvodný a tato důvodnost byla krajskému soudu řádně a včas doložena a prokázána rozhodnými údaji.

[4] Stěžovatel rovněž Nejvyšší správní soud požádal, aby jej v řízení o kasační stížnosti osvobodil od soudních poplatků, ustanovil mu zástupce a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

III.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost je zčásti nedůvodná a zčásti nepřípustná.

[8] Nejvyšší správní soud předně usnesením ze dne 22. 8. 2017, čj. 8 As 135/2017-18, stěžovateli neustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti, vysvětlil mu, že o jeho návrhu na osvobození od soudního poplatku za podání kasační stížnosti nerozhodoval, neboť tento poplatek nebyl stěžovatel v posuzované věci povinen zaplatit, a rovněž rozhodl o nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[9] Ze soudního spisu se podává, že krajský soud usneseními ze dne 12. 1. 2017, čj. 15 Af 1/2017-14, a čj. 15 Af 1/2017-15, stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě do 5 dnů od doručení těchto usnesení zaplatil soudní poplatek za podání žaloby a za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. Stěžovatel následně požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce. V návaznosti na to zaslal krajský soud stěžovateli spolu s písemností ze dne 8. 3. 2017, čj. 15 Af 1/2017-25, k vyplnění Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (dále také jen „potvrzení“). Dne 24. 3. 2017 bylo krajskému soudu doručeno stěžovatelem upravené potvrzení, které se však po obsahové stránce zcela neshodovalo s tiskopisem potvrzení, které soud stěžovateli k vyplnění zaslal; neobsahovalo totiž veškeré nezbytné údaje pro rozhodnutí o návrhu stěžovatele. Krajský soud proto stěžovateli

potvrzení opětovně zaslal k vyplnění spolu s písemností ze dne 6. 4. 2017, čj. 15 Af 1/2017-33, aby jej znovu náležitě v souladu s pokyny v přípisu uvedenými, vyplnil; zdůraznil potřebu uvést veškeré nezbytné údaje pro rozhodnutí o jeho návrhu a tyto skutečnosti doložit, a to zejména ve vymezení závazků a osobního majetku větší hodnoty. Současně stěžovatele poučil, že pokud tak neučiní, jeho návrhu na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce nevyhoví. Stěžovatel však požadované rozhodné skutečnosti nesdělil ani nedoložil listinné podklady, na jejichž základě by mohl krajský soud zvážit důvodnost jeho návrhu. Krajský soud proto dovodil, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno o skutečnostech významných pro posouzení návrhu, proto stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků a nevyhověl ani návrhu na ustanovení zástupce.

[10] Ke stěžovatelově námitce, že krajský soud rozhodl na základě zkresleného skutkového a právního stavu, respektive na základě domněnek, ke kterým se stěžovatel nemohl vyjádřit a které jsou v rozporu s předloženými podklady, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovateli již vysvětlil (například v rozsudku ze dne 9. 10. 2014, čj. 4 Afs 177/2014-24), že český právní řád soudům neukládá, aby s účastníky řízení konzultovaly své úvahy. Stěžovatel měl možnost přednést veškerá svá tvrzení a nahlížet do spisu. Skutečnosti a úvahy uvedené v odůvodnění napadeného usnesení jsou koherentní a podložené spisovým materiálem.

[11] Nejvyšší správní soud dále dospěl k závěru, že kasační stížnost v části, v níž se stěžovatel domáhal zrušení III. a IV. výroku napadeného usnesení (jimiž krajský soud stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby a návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě), není podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. přípustná. Usnesení krajského soudu v uvedených výrocích má povahu rozhodnutí, kterým se upravuje vedení řízení. Nejvyšší správní soud proto v tomto rozsahu kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (I. výrok tohoto rozsudku).

[12] Kasační soud konečně přezkoumal napadené usnesení v části, v níž je kasační stížnost přípustná (tj. v rozsahu jeho I. a II výroku) a shledal, že krajský soud nepochybil, nevyhověl-li stěžovatelově návrhu na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

[13] K tomu, aby mohl být účastník řízení osvobozen od soudních poplatků je podle § 36 odst. 3 s. ř. s. povinen tvrdit a také doložit, že nemá dostatečné prostředky. Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře vyslovil, že „[p]*ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje*“ (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50). Tuto povinnost však stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem nesplnil. Krajskému soudu sice poskytl vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, neuvedl v něm však úplně veškeré skutečnosti nezbytné k posouzení jeho majetkové, výdělkové a osobní situace, zejména pokud jde o uvedení konkrétních závazků a vymezení osobního majetku větší hodnoty. Přes opakovanou výzvu krajského soudu k jejich doplnění a také doložení tvrzených skutečností stěžovatel údaje o svých poměrech nedoplnil, nemohl je proto ani doložit a prokázat. O následcích své nečinnosti byl přitom krajským soudem dostatečně poučen. Stěžovatelova tvrzení o tíživé finanční i osobní

situaci nebyla úplná, doplnění rozhodných skutečností podle poučení poskytnutého krajským soudem v přípisu ze dne 6. 4. 2017, stěžovatel neučinil, a proto ani nedoložil. Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud nepochybil, nepřiznal-li stěžovateli osvobození od soudních poplatků a vyzval jej k jejich zaplacení.

[14] Základním předpokladem k tomu, aby soud vyhověl návrhu na ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 věta první s. ř. s. (ve znění účinném do 14. 8. 2017), je, aby účastník řízení splňoval předpoklady pro osvobození od soudních poplatků; ten však, jak vyplývá z výše uvedeného, v posuzované věci naplněn nebyl. Krajský soud proto rozhodl správně i o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce. Podmínky pro vyhovění tomuto návrhu nebyly v řízení před krajským soudem splněny.

V.

[15] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti výrokům I. a II. není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti příslušela, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. října 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu